

Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom propisuje se pravo gluhih i gluhoslijepih osoba te drugih osoba s komunikacijskim teškoćama na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije koji odgovaraju njihovim individualnim potrebama, a u svrhu izjednačavanja mogućnosti pristupa socijalnom, ekonomskom i kulturnom okruženju te omogućavanju ravnopravnog ostvarivanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

(2) Ovim Zakonom određuju se i korisnici prava na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba.

Članak 2.

Korisnici prema ovom Zakonu imaju pravo izabrati onaj sustav komunikacije koji odgovara njihovim potrebama.

KORISNICI PRAVA

Članak 3.

(1) Korisnici u smislu ovoga Zakona su osobe koje se služe hrvatskim znakovnim jezikom i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba.

(2) Korisnicima u smislu ovoga Zakona smatraju se:

gluhe osobe

gluhooslijepih osoba i

druge osobe s komunikacijskim teškoćama kod kojih je zbog funkcionalnih oštećenja komunikacija govorom otežana ili ne postoji.

SUSTAVI KOMUNIKACIJE

Članak 4.

Sustave komunikacije za gluhe i gluhooslijepih osobe čine hrvatski znakovni jezik i ostali sustavi komunikacije koji se temelje na hrvatskom jeziku.

Članak 5.

(1) Hrvatski znakovni jezik je izvorni jezik zajednice gluhih i gluhooslijepih osoba u Republici Hrvatskoj, samosvojan je jezični sustav s vlastitim gramatičkim pravilima, potpuno neovisan o jeziku čujućih osoba.

(2) Znakovi, odnosno riječi u znakovnom jeziku nastaju istodobnim emitiranjem lingvističkih informacija s više izvora, odnosno djelovanjem šaka, ruku, trupa, glave i lica, a tako producirani jezični signali prilagođeni su vizuospcijalnom modalitetu komunikacije.

(3) Prilagođenim hrvatskim znakovnim jezikom služe se gluhooslijepih osobe, i to:

hrvatskim znakovnim jezikom u okviru vidnog polja prilagođenim osobama koje imaju suženo vidno polje ili ispade vidnog polja

taktilnim hrvatskim znakovnim jezikom prilagođenim praktično gluhooslijepim osobama koje su kasnije izgubile vid

vođenim hrvatskim znakovnim jezikom ovisno o ostacima sluha i vida prilagođenim gluhoslijepim osobama koje imaju male ostatke vida ili imaju specifične teškoće s vidom koje im otežavaju percipiranje znakova.

Članak 6.

Ostali sustavi komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba koji se temelje na hrvatskom jeziku su:
simultana znakovno-govorna komunikacija
ručne abecede
titlovanje ili daktilografija
očitanje govora s lica i usana
pisanje po dlanu
tehnička pomagala.

Članak 7.

- (1) Simultana znakovno-govorna komunikacija je oblik komunikacije u kojoj se sintaktičke strukture govornog jezika istodobno prate leksičkim jedinicama znakovnog jezika i prema potrebi znakovima ručne abecede.
- (2) Simultana znakovno-govorna komunikacija je vizualizirani govorni jezik popraćen znakovima posuđenim iz izvornog znakovnog jezika te znakovima ručne abecede.

Članak 8.

- (1) Ručne abecede su oblik komunikacije koji predstavlja manualni oblik pisanog jezika. Broj znakova u ručnoj abecedi jednak je broju slova u abecedi pisanog jezika.
- (2) Ručne abecede imaju ulogu pomoćnog sredstva u komunikaciji te se koriste najčešće onda kada je važno precizno zahvatiti fonološku strukturu riječi, neologizme, stručne izraze, osobna imena i slično.
- (3) Ručne abecede su jednoručna abeceda (daktilologija) i dvoručna abeceda (hirologija).
- (4) Gluhoslijepe osobe, u smislu ovoga Zakona, mogu se služiti ručnom abecedom u taktilnom obliku (taktilologija).

Članak 9.

- (1) Titlovanje ili daktilografija je oblik komunikacije koji predstavlja istodobno prenošenje govornog jezika u pisani oblik.
- (2) Gluhoslijepe osobe kao oblik komunikacije mogu koristiti uvećana slova ili Brailleovo pismo.

Članak 10.

Očitavanje govora s lica i usana je oblik komunikacije koji se odnosi na razumijevanje sadržaja govorne poruke na temelju vizualnog prepoznavanja pokreta i položaja govornih organa za vrijeme artikulacije sugovornika.

Članak 11.

Pisanje po dlanu je oblik komunikacije kod kojega se vrhom kažiprsta upisuju velika tiskana slova po dlanu gluhoslijepe osobe.

Članak 12.

Tehnička pomagala u smislu ovoga Zakona su sva pomagala koja mogu biti podrška u prevladavanju komunikacijskih teškoća korisnicima iz članka 3. ovoga Zakona.

Članak 13.

Komunikacijski posrednik je osoba koja ima odgovarajuće vještine, znanja i sposobnosti u korištenju hrvatskog znakovnog jezika, odnosno korištenju ostalih sustava komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba koji se temelje na hrvatskome jeziku.

Članak 14.

(1) Korisnici iz članka 3. ovoga Zakona imaju pravo:

služiti se sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba
informirati se preko sustava komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba
obrazovati se uz pomoć sustava komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba.

(2) Korisnici iz članka 3. ovoga Zakona imaju pravo služiti se svim oblicima sustava komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba, odnosno svim oblicima podrške u vidu komunikacijskog posrednika u svim životnim situacijama i pred tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnim osobama s javnim ovlastima kada bi gluhoća i gluhosljepoća bile prepreke za izjednačavanje mogućnosti pristupa socijalnom, ekonomskom i kulturnom okruženju te omogućavanju ravnopravnog ostvarivanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Članak 15.

Korisnici iz članka 3. ovoga Zakona imaju pravo na korištenje usluge komunikacijskog posrednika u onom sustavu komunikacije koji sami odaberu.

Članak 16.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za socijalnu skrb.

Članak 17.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/14-01/178

Zagreb, 10. srpnja 2015.

HRVATSKI SABOR